

154 Mjólkursamsalan í Reykjavík annast greiðslu verðuppbótanna á sölusvæði
30. júní Reykjavíkur og Hafnarfjarðar.

3. gr.

Á þeim stöðum, þar sem einn eða fleiri mjólkurkaupmenn kaupa mjólk af framleiðendum til sölu, skal verðuppbótin greidd á innvegna mjólk.

4. gr.

Þeir mjólkurframleiðendur, er selja mjólk beint til neytenda í kaupstöðum, kauptúnum og þorpum, utan verðlagssvæða mjólkurbúanna, fá verðuppbætur samkvæmt framlögðum söluskýrslum, þar sem tilgreint er hverjum mjólkin sé seld og hve mikið, ásamt viðurkenningu kaupanda. Skýrslur þessar skulu trúnaðarmenn staðfesta.

5. gr.

Skipaðir verða eftirlitsmenn í þeim kaupstöðum, kauptúnum og þorpum, þar sem mjólkursala er og verðið hefur verið hærra en kr. 1.40 pr. ltr. Skulu þeir hafa eftirlit með því, að framfylgt sé ákvæðum reglna þessara. Ber eftirlitsmönnum að afla sér upplýsinga um mjólkurkúaeign manna á þeim svæðum, er eftirlit þeirra nær til. Þeir taka við reikningum mjólkurframleiðenda yfir verðbætur samkvæmt 3. og 4. gr. og senda þá áfram til landbúnaðarráðuneytisins.

Kostnaður sá, sem af þessum ákvæðum leiðir, skal greiddur úr ríkissjóði.

Reglur þessar staðfestast hér með samkvæmt lögum nr. 42 14. apríl 1943, um dýrtíðarráðstafanir og birtast til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Landbúnaðarráðuneytið, 30. júní 1943.

Vilhjálmur Þór.

Vigfús Einarsson.

155
30. júní

L Ö G R E G L U S A M Þ Y K K T

fyrir Eyjafjarðarsýslu.

F Y R S T I Þ Á T T U R

Ákvæði, er taka til bæði kauptúna og sveita.

I. KAFLI

Um velsæmi og hegðun.

1. gr.

Á almannafæri mega uppbot og óspektir ekki eiga sér stað. Ekki mega menn safnast saman á almannafæri, svo að til tálma sé fyrir umferðina.

Þegar talað er um almannafæri í samþykkt þessari, er átt við götur, vegi og svæði, sem almenningur fer um, eða ætluð eru til almennings afnota, svo sem leikvelli, torg, bryggjur, bólvirki, svo og um veitingastaði, afgreiðslustaði bifreiða o. þ. h. Um kvikmyndahús og önnur samkomuhús, brýr, skeiðvelli og fjárréttir, gilda ákvæði samþykktar þessarar um almannafæri, eftir því sem við á.

2. gr.

155

30. júní

Þegar fjölmenni safnast saman á almannafæri, þar á meðal við dyr kirkna, sölubúða, leikhúsa eða annarra samkomuhúsa eða annars staðar, þar sem almenn-
ingur kemur saman, skulu menn haga sér eftir þeim fyrirmælum, sem lögreglan
setur til þess að varðveita góða reglu.

3. gr.

Á almannafæri má ekki fljúgast á, æpa, blístra, syngja hátt, eða hafa í frammi
annan hávaða eða ofsalegt eða móðgandi athæfi, sem raskar allsherjarreglu eða
ónáðar vegfarendur eða þá, sem húa í nágrenninu.

4. gr.

Bannað er að hafast að, að óþörfu, nokkuð það, sem raskar nælurró manna,
og enginn má að ástæðulausu berja á dyr eða glugga, hringja dyrabjöllum eða að-
hafast neitt það, sem ónáðar eða móðgar húsbúendur.

5. gr.

Á fjölförnum götum og vegum eða þar, sem hætta getur stafað af, má ekki
hafa leiki um hönd, ekki gera rennibrautir, renna sér á skautum eða sleðum, eða
hafa um hönd skemmtanir aðrar, er hindra umferðina. Sömuleiðis er bannað að
hanga utan á vögnum, sleðum eða bifreiðum, sem eru á ferð um götur eða vegi,
eða festa við þá sleða, handvagna eða annað, sem til óþæginda getur orðið.

6. gr.

Ekki má skjóta úr byssu, riffli eða skammbyssu, af boga eða öðrum skot-
vopnum á eða yfir fjölfarnar götur eða vegi né heldur kveikja í púðri, oliu, ben-
zíni eða öðrum eldfimnum efnum eða sprengiefnum, og ekki kasta frá sér steinum,
glerbrotum, snjóköggjum, slori, vatni eða öðru, er tjóni getur valdið eða óþægind-
um þeim, er um fara. — Nauðsynlegar sprengingar við götur, torg eða á almannafæri
má aðeins gera með leyfi lögreglustjóra, og skal ætíð, þegar sótt er um leyfi til
sliks, tilgreina hver framkvæmi verkið, og þer bæði verkstjóri og sá, sem verkið
er unnið fyrir, ábyrgð á að allrar varúðar sé gætt. Sprengiefni og önnur slík efni
má hvorki geyma í íbúðarhúsum né annars staðar, þar sem hætta stafar af.

7. gr.

Enginn má ganga dulklæddur á almannafæri, nema hann sé á leið að eða á
grímudansleik eða álfadans. Ekki heldur í búningi, sem misþýður velsæmi eða
raskar almennri reglu. Einnig er bannað að hafa í frammi hneykslanlegt athæfi
á almannafæri, svo sem með ósæmilegum orðum eða látbragði, með því að fletta
sig klæðum eða gera þarfir sínar á hneykslanlegan hátt.

8. gr.

Drukknun mönnum, sem finnast ósjálfbjarga eða eru með óspektir á almanna-
færi, skal ráðstafa á tryggilegan hátt, þar til þeir eru komnir til sjálfs sín aftur.
Þeim mönnum, sem sökum ölkæðis hafa í frammi hávaða eða ósæmilegt athæfi eða
látbragð á almannafæri skal ráðstafa á sama hátt, þar til þeir koma til sjálfs sín
aftur, og skulu þeir þá enn fremur sæta sektum eftir samþykkt þessari fyrir röskun
á allsherjarfriði og reglu, er þeir kunna að hafa valdið með drykkjuskap sínum
og ólátum.

155

30. júní

Enginn má baða sig eða synda nakinn á opinberum baðstöðum eða í sundlaugum fyrir almenning, við bryggjur kauptúna eða annars staðar svo nærri landi eða skipum á höfnum, að hneyksli valdi.

9. gr.

Hver sá, sem staddur er á almannafæri, er skyldur til að segja til nafns sins og heimilis ef lögreglan krefst þess.

10. gr.

Almenningi er skylt að hlýða öllum skipunum lögregluvaldsins. Ef nauðsyn ber til, getur lögregluvaldið krafði sér til aðstoðar hvern fulltíða karlmann, sem viðstaddur er, til þess að afstýra óreglu, eða óspektum á almannafæri, en heimtingu eiga slíkir menn á fullum bóttum úr hreppssjóði hlutaðeigandi hrepps fyrir tjón, er þeir kunna að bíða fyrir það á fatnaði eða limum, en hreppssjóður á aðgang að hinum seka.

II. KAFLI

Ákvarðanir til að afstýra tálmunum og hættum fyrir umferðina.

11. gr.

Enginn maður má ótilkvaddur slökkva eða kveikja á götuljóskerum kauptúnanna eða snerta á brunaboðum, nema hann þurfi að gera vart við eldsvoða.

12. gr.

Án leyfis lögreglustjóra má enginn setjast að á almannafæri til að selja vörur eða reka aðra atvinnu. Börn yngri en 14 ára mega alls ekki selja vörur á almannafæri.

13. gr.

Enginn má, án leyfis hlutaðeigandi umráðamanns, láta fyrirberast í umgirtu svæði eða öðrum stöðum, þar sem gengið er inn í hús eða garða né fara inn í hús manna í óleyfi.

14. gr.

Hlaðna byssu má ekki bera á götum eða vegum kauptúnanna. Byssu skal ávallt bera þannig, að opið viti upp. Gaddhrifur, ljái og aðra slíka hluti, sem tjón getur hlotið af, má ekki flytja eftir götum eða vegum kauptúnanna, nema svo sé um búð, að engin hætta stafi af.

15. gr.

Á alfaravegi má ekki leggja eða setja neitt það, er tálmar umferðina, frekar en nauðsynlegt er vegna vöruf lutninga og skal þess ætíð gætt, að það geri sem minnstan farartálma. Að flutningi loknum skal vandlega hreinsa svæðið, sem notað var. Bifreiðar, vagnar, hjólbörur og sleðar mega ekki standa á götum eða vegum lengur en nauðsynlegt er til að fylla þá og tæma, og aldrei mega þeir standa á gangstéttum. Hreppsnefnd ákveður, í samráði við lögreglustjóra, hvar á götum eða torgum vagnar eða bifreiðar megi standa, og setur sérstakar reglur þar að lútandi.

16. gr.

Á alfaravegi má ekki vinna neina vinnu, sem tálmar umferð manna, eða gerir hana hættulega, svo sem höggva eða sprengja grjót, telgja tré, járna hesta eða því um líkt, nema leyfi lögreglustjóra komi til.

18. gr.

Ekkert má hafa í opnum gluggum, sem niður getur fallið á vegi eða götur og valdið skaða á þeim, er um fara, og ekki má heldur leggja eða hengja neitt það upp á hús eða hafa laust á húsum uppi, er skaða getur valdið vegfarendum, og bera umráðamenn og eigendur húsaanna ábyrgð á þeim skaða, er stafar af hirðuleysi þeirra í þessu efni.

19. gr.

Enginn má gera skurði í götur eða torg kauptúnanna eða alfaravegi, hvar sem er, nema hann hafi til þess leyfi hlutaðeigandi stjórnarvalds. Fáist slíkt leyfi, skal verkið unnið þannig, að sem minnstur farartálmi sé að, og ætið skal gæta þess, að vegfarendur séu aðvaraðir um farartálmánir, með nægilega greinilegum ljósum, frá því fer að skyggja að kvöldi og þar til albjart er orðið að morgni. Að öðru leyti gerir hlutaðeigandi stjórnarvald og lögreglustjóri þær ráðstafanir, er þurfa þykir til þess, að afstýra hættum fyrir vegfarendur. Ef slíkt verk dragast úr hófi fram, getur hlutaðeigandi hreppsnefnd eða lögreglustjóri, eða bæði í sameiningu, látið ljúka verkinu og sett götur, torg eða vegi í samt lag aftur á kostnað þess, er verkið átti að framkvæma.

20. gr.

Nú er hús svo hrörlegt, að hætt er við að það hrynji, eða einhver hluti þess, og getur lögreglustjóri þá bannað að nota húsið, og lagt fyrir eigandann að rífa það, eða endurbæta það svo sem þörf gerist, til þess að afstýra hættu, innan tiltekins tíma. Enn fremur getur lögreglustjóri á kostnað eigandans, gert aðrar ráðstafanir, sem hann telur nauðsynlegar til þess að afstýra hættu fyrir vegfarendur og aðra. Ákvæði þetta nær einnig til þess þegar steinvegg, trévegg eða annarri girðingur liggur við falli eða hruni.

Nú er bryggjum, pöllum eða öðrum mannvirkjum svo áfátt, að hætta getur stafað af því fyrir þá, sem um fara, t. d. þegar göt eru á pöllum eða mannvirki fúin, og getur þá lögreglustjóri krafizt þess af eigendum mannvirkjanna, að þeir gangi svo frá þeim, að hættulaust sé.

21. gr.

Áhöld, sem notuð eru til að hefja upp eða renna niður vörum eða öðru við bryggjur eða hús, sem liggja við alfaraveg, skulu vera nægilega traust, og þeir, sem þau nota, skulu vera áreiðanlegir menn. Lausir stigar mega ekki standa við húsveggi eða önnur mannvirki við alfaravegi eftir að dimmt er orðið. Brot gegn ákvæðum þessarar greinar eða fyrirskipunum lögreglunnar hér að lútandi, eru á ábyrgð þess, sem verkið vinnur eða annast, eða ef hann er ekki tilgreindur, þá á ábyrgð eiganda eða umráðamanns.

22. gr.

Hvarvetna þar, sem girðingarhlið eru á vegum, götum eða stígum, er liggja heim að byggðum býlum, er bannað að hafa yfir þeim þverslár eða strengi, nema svo sé hátt undir, að öruggt sé að riðandi maður eða yfirbyggðar bifreiðar reki sig ekki upp undir. Er það á ábyrgð landseta, að þessa sé gætt. Um girðingahlið á vegum skal að öðru leyti fara samkvæmt ákvæðum gildandi vegalaga.

III. KAFLI

Umferð um vegi.

23. gr.

Allir, sem fara um vegi, hvort heldur eru gangandi, ríðandi, í vagni, í bifreið, á hjólum eða öðrum farartækjum, skulu, þá er þeir mæta einhverjum eða einhver vill komast fram fyrir þá, halda sér, gripum sínum og farartækjum á vinstri helmingi akbrautarinnar eingöngu og svo nærri vegarbrún eða gangstéttarbrún, sem auðið er. Sá, sem vill komast fram fyrir vegfarendur, skal vikja til hægri handar, þó ekki meira en nauðsyn krefur. Við vegamót skal, ef þörf gerist, sá bíða, sem hefur farartæki á vinstri hönd. Þeir, sem fara um gangstéttir, skulu jafnan vikja til vinstri handar, en eru þó ekki skyldir til að vikja út á akbraut sé hún til vinstri handar.

24. gr.

Þeir, sem ríða eða aka á almannafæri, skulu gæta allrar varúðar. Vagnar eða sleðar með hesti mega aldrei standa á almannafæri, nema ökumaður eða annar vel hæfur maður gæti hestsins. Ríðandi mönnum, lestamönnum og öðrum, er farangur flytja, er skylt að vikja úr vegi, og jafnvel út af götum eða vegum fyrir vögnum, er þeir mæta, ef vagninn kemst ekki leiðar sinnar að öðrum kosti.

25. gr.

Það er öllum bannað að ríða, beita fyrir vagn eða flytja farangur á höltum eða meiddum hestum, horuðum eða sem af öðrum ástæðum eru svo illa á sig komnir, að ekki hafa fullan þrótt, t. d. eru illa járnaðir.

26. gr.

Það er bannað að ríða eða aka móti skruðgöngum og líkfylgdum eða fram hjá þeim. Skal vikja úr vegi fyrir þeim, ef unnt er, eða nema staðar meðan þær fara fram hjá.

27. gr.

Slökkvilið eru undanþegin ákvæðum þessarar samþykktar um vagna. Allir eru skyldir til að vikja úr vegi fyrir þeim svo fljótt, sem auðið er. Sama gildir um sjúkuvagna.

IV. KAFLI

Um bifreiðar og reiðhjól.

28. gr.

Bifreið nefnist í þessari samþykkt hvert það ökutæki, sem knúð er áfram af aflvél í ökutækinu sjálfu og ætlað er til þess, að flytja fólk eða varning. Samþykktin nær þó ekki til vagna, sem renna á spori, eða ökutækja, sem notuð eru eingöngu af slökkviliði.

29. gr.

Lögreglustjóri getur takmarkað eða bannað umferð bifreiða á vegum og einstökum götum, ef slík umferð álitzt hættuleg eða til sérstakra óþæginda fyrir umferð og á vorin, meðan klaka leysir úr jörðu.

30. gr.

Um gerð bifreiða fer eftir lögum þeim, er þar um gilda. Ljós skal jafnan tendra á bifreiðum þegar skyggja tekur, og ávallt hafa þau

tendruð, er þær eru á ferð, frá því birtu bregður á kvöldi og þangað til albjart er orðið að morgni. 155

30. júní

Lögreglustjóri ákveður nánar um ljósanotkun bifreiða, ef þurfa þykir.

31. gr.

Ef bifreið mætir vögnum á stað, þar sem hvorugir komast fram hjá öðrum, skal bifreiðin aka til baka og nema staðar þar til hinir komast fram hjá henni.

32. gr.

Bifreiðarstjóri skal gefa hljóðmerki með horni sínu í tæka tíð, þegar hætt er við árekstri, og ávallt áður en farið er fyrir götuhorn eða yfir gatnamót, og er hann ekur bifreiðinni aftur á bak. Hætta skal hann að gefa hljóðmerki, ef hestar hræðast eða verða órólegir, og ekki má hann gefa hljóðmerki um leið og bifreiðin fer fram hjá hestum. Bifreiðarstjórar skulu gæta þess, einkum að næturlagi, að gera eigi hávaða um nauðsyn fram með hljóðmerkjum. Þeir bera ábyrgð á því, að farþegar í vögnum þeirra hafi ekki um hönd söng eða hávaða, er raski næturró manna.

33. gr.

Ef bifreiðarstjóri verður þess var, að laus hross eða annar búpeningur eru á vegi þeim, er hann ekur um, skal hann hægja á bifreiðinni og eigi aka hraðar en á 15 km hraða, þar til hann er kominn fram hjá. Ef gripirnir hlaupa á undan bifreiðinni eftir veginum, má bifreiðin ekki aka á eftir þeim með meiri hraða en 10 km og eigi lengri leið en hálfan km í einu.

34. gr.

Þegar bifreið mætir fjárrekstri á vegi, skal bifreiðarstjóri stöðva bifreiðina, meðan reksturinn er rekinn fram hjá. Komi bifreið á eftir fjárrekstri á vegi, skal bifreiðarstjóri gera fjárrekstrarmönnum aðvart um að hann óski að komast fram hjá rekstrinum, og er rekstrarmönnum þá skylt að víkja rekstrinum til hliðar á veginum, svo bifreiðin geti komið fram hjá. Ef rekstur kemst eigi fram hjá bifreið vegna þrengsla, skal bifreiðin aka til baka, þangað til nægilegt svigrúm fæst.

35. gr.

Að öðru leyti skal fara eftir ákvæðum bifreiðalaganna og reglugerðum þeim, sem settar eru eða verða settar samkvæmt þeim lögum um notkun bifreiða.

36. gr.

Á hverju reiðhjóli, sem notað er, skal vera hjalla, sem gefur hveltt hljóð, og skulu hjólreiðarmenn láta til hennar heyra, ef hætt er við árekstri og ætíð áður en þeir fara fyrir húsdýr, horn eða gatnamót.

Skylt er hjólreiðamönnum að hafa ljósker, er snúi fram á reiðhjólunum og lýsi fram undan sér, og hafa þau tendruð, er þeir eru á ferð, frá því skyggja tekur að kvöldi og þar til hjart er orðið að morgni.

Þar, sem gæta þarf sérstakrar varúðar, má aldrei aka hraðar en svo, að stöðva megi hjólin þegar í stað. Sé for eða bleyta á götunni, skal aka svo, að ekki slettist á aðra vegfarendur. Á hjóli mega aldrei vera fleiri menn en hjólin eru gerð fyrir. Skylt er hjólreiðamanni að nema staðar, ef reið hans veldur því, að hestur fælist eða gerist órór. Ef slys vill til, sem stafar af eða stendur í sambandi við notkun hjóla, skal hjólreiðamaður þegar nema staðar, skýra frá nafni sínu og heimilisfangi, ef þess er krafizt, og hjálpa þeim, sem slasazt hefur, ef þörf gerist. Hjólreiðamaður skal nema staðar þegar, er lögreglan gefur honum merki um það. Eigandi hjóla ber ábyrgð á brotum á samþykkt þessari, ef hann lánar þeim, sem yngri er en 14 ára.

V. KAFLI

Almenn ákvæði um fjallskil og ágang búpenings.

37. gr.

Um rekstur búpenings til afrétta, hirðingu hans og fjallskil, fer eftir ákvæðum fjallskilareglugerðar fyrir Eyjafjarðarsýslu, eins og þau nú eru eða síðar kunna að verða.

Að öðru leyti eru allir skyldir til að gæta svo sauðfénaðar síns, geitpenings, hrossa og annarra gripa og alifugla, að ekki gangi og valdi skemmdum á varplöndum, engjum, túnum, ökrum og matjurtagörðum annarra. Bæti eigandi eða umráðamaður penings skaðann, ásamt áföllnum kostnaði, eftir því sem eignar- eða leigupeningur hefur valdið honum. Um ákvörðun skaðabóta skal fara eftir mati úttektarmanna, nema öðruvísi sé ákveðið í fjallskilareglugerðinni eða lögum.

Hundar, sem ráðast á menn eða elta skepnur úti um hagann, eru réttdræpir hvar sem þeir sjást úti. Flækningshunda og ketti, sem ekki eru í eigu eða umsjá neins manns, getur lögreglan látið handsama og auglýsa. Gefi enginn sig fram innan þriggja sólarhringa og borgi áfallinn kostnað, skal lóga slíkum hundum eða köttum, ef enginn vill hirða þá.

Skylt er mönnum að sjá um, að hundar fylgi ekki til kirkju né til heimila, þar sem jarðarfararathöfn fer fram.

VI. KAFLI

Um friðun almenningseigna og fleira.

38. gr.

Enginn má skemma, lýta eða óhreinka, né á annan hátt spilla almenningseignum, hvort heldur eru vegir, vatnsból, vatnsveitumannvirki, byggingar, rafáhöld, rafþræðir, ljósker, bryggjur, bryggjuáhöld, símar, brunaboðar, björgunartæki eða annað, sem ætlað er til almenningsþarfa. Sama gildir um víðvarpsbúnað einstakra manna.

39. gr.

Enginn má rita, rispa, tjarga né mála á hús manna eða girðingar neitt það, sem hneyksli getur valdið, skemmdum eða óprýði. Enginn má heldur skemma girðingar þær, er standa um afgirta garða, reiti, tún, eða önnur mannvirki. Það er bannað að klifra yfir þær eða fara í gegnum þær, nema með leyfi eiganda eða umráðamanns. Enginn má á nokkurn hátt vísvitandi spilla nokkrum eignum sýslubúa. Komi slíkt fyrir, skal sá, er veldur, bæta fullum bótum þann skaða, sem hann gerir.

40. gr.

Enginn má skemma, troða eða spilla á annan hátt ræktuðum blettum, túnum, engjum, matjurtagörðum eða skrudgörðum manna, hvort sem girt er eða ógirt. Ekki má heldur skemma plöntur, né á nokkurn hátt spilla neinu í grafreitum eða saurga þá á nokkurn hátt. Girðingum má ekki spilla, né skilja eftir opin hlið, sem lokað verður.

41. gr.

Enginn óviðkomandi maður má hagnýta sér eða tileinka sér neinar nytjar, svo sem beit, berjatöku, egg, veiði, fugla, fiska eða annað, án leyfis landeiganda.

42. gr.

Öllum er skylt að ganga vel og þriflega um áningarstaði sína og tjaldstaði, eða þar, sem þeir á annan hátt koma saman á víðavangi, hvar sem er innan sýslunnar.

Ber að ræsta vandlega slíka staði af öllum óhroða og rusli, svo sem dósnum, flöskum, bréfum og matarleifum og öðru þvilíku, áður en staðurinn er yfirgefinn, og hylja bréfum í gróf eða gjótu eða flytja það burt. 155 30. júní

Flöskur má aldrei brjóta á viðavangi. Bannað er að eyða eða spilla gróðri með lyngi eða hrísrifi eða á annan hátt.

VII. KAFLI

Um uppfestar auglýsingar.

43. gr.

Hreppsnefnd ákveður hvar festa skuli upp auglýsingar frá yfirvöldum og öðrum stjórnarvöldum, og skal hún á kostnað sveitarsjóðs útvega í því skyni spjöld, svo mörg sem þurfa þykir.

Auglýsingar um sjónleiki, sýningar, samsöngva og aðrar skemmtanir, sem leyft er að halda, svo og aðrar auglýsingar, má festa upp hvar sem er með samþykki hlutaðeigandi húsráðanda.

44. gr.

Uppfestar auglýsingar skulu hlutaðeigendur taka niður, þegar þær hafa fullnægt tilgangi sínum. Löglega uppfestar auglýsingar má enginn rífa niður, rissa eða skrifa á þær þeim óviðkomandi, óhreinka eða gera ólæsilegar á annan hátt.

VIII. KAFLI

Um veitingastaða, samkomuhús og skemmtanir.

45. gr.

Allir staðir, þar sem höfð er á hendi almenn veitingasala matar og drykkjar og gíslstaðir fyrir almenning, skulu háðir sérstöku eftirliti lögreglustjóra og skal lögreglunni heimill umgangur um húsakynni þau, sem notuð eru í sambandi við veitingarnar.

Á öllum gísthúsum skal halda nákvæma gestaskrá.

46. gr.

Hverjum, sem hefur veitingasölu, hverju nafni sem nefnist, er skylt að gera allt, sem í hans valdi stendur til að afstýra því, að nokkuð fari fram í húsi hans, sem kemur í bága við velsæmi og góða reglu.

47. gr.

Á veitingastað má enginn sýna af sér ofsalegt athæfi eða látbragð, hávaða eða nokkra ósæmilega hegðun eða hafa áhættuspil um hönd.

48. gr.

Allir abænnir veitingastaðir og samkomustaðir skulu vera lokaðir frá kl. 11½ að kvöldi til kl. 6 að morgni, og allir gestir, sem ekki eiga náttstað þar, skulu hafa farið út ekki síðar en ½ stundu eftir að lokað er. Þó má selja ferðamönnum greiða á hvaða tíma sem er. — Heimilt er félögum að halda þar samkvæmi, dansleiki og aðrar skemmtanir, sem ekki eru bundnar við neinn sérstakan lokunartíma, ef ekki taka þátt í þeim aðrir en félagsmenn og gestir þeirra. Sama gildir um brúðkaup og samsæti einstakra, tiltekinnna manna.

155

30. júní

Við hvert veitingahús eða almenn samkomuhús skal eigandinn láta gera salerni, sem gestum er heimill aðgangur að. Skal veitingamaður eða húsráðandi sjá um, að því sé ávallt haldið vel hreinu.

49. gr.

50. gr.

Vilji nokkur halda almenna samkomu, svo sem dansskemmtun, sjónleiki, söngskemmtun, íþróttasýningu, myndasýningu o. s. frv., er almenningi sé boðið til eða seldur aðgangur að, eða til að hafa veitingar á staðnum, skal hann til þess leita leyfis lögreglunnar. Lögreglustjóri veitir slíkt leyfi. Þó getur hann falið hreppstjórum að veita slík leyfi, hverjum í sínum hreppi.

Leyfishafa skal skylt að hlýða þeim fyrirmælum, sem lögregluvaldið setur til þess að varðveita góða reglu, velsæmi og hreinlæti. Honum er skylt að hlýða fyrirmælum heilbrigðisnefndar um ræsting og hreinlæti í húsrúminu, enda skal það ávallt nýræst, er samkoma byrjar.

Lögreglustjóri eða hreppstjóri getur krafizt þess að þeir, er fá leyfi til að halda samkomur, hafi á sinn kostnað tryggt sér menn, er hafi eftirlit með samkomum allan tímann.

Fari nokkuð það fram, er brýtur í bág við reglur og velsæmi, er lögregluvaldinu heimilt að láta slíta samkomunni.

Almennar útisamkomur eru sömu reglum háðar, að svo miklu leyti sem því verður við komið.

51. gr.

Sérhverjum, er sjúkling hefur á heimili sínu, er heimilt að fá bannað, að almennar samkomur, sem háreysti geta valdið, séu haldnar svo nærri húsi hans, að hætta geti stafað af ónæði.

52. gr.

Föst kvikmyndahús má ekki starfrækja í sýslunni nema með leyfi hlutaðeigandi breppsnefndar og lögreglustjóra, og með þeim skilyrðum, að því er útbúnað og loftrymi snertir, sem hún tiltekur. Hreppsnefnd ákveður hve mikið gjald skuli greiða í sveitarsjóð fyrir leyfið, annaðhvort árlega eða fyrir hverja sýningu. — Lögreglustjóri getur veitt leyfi til einstakra sýninga og ákveður hann þá gjaldið í sveitarsjóð.

53. gr.

Ef sýndar eru myndir, sem að dómi lögreglustjóra eru siðspillandi, hvort sem það eru skuggamyndir eða kvikmyndir, getur lögreglustjóri bannað að sýna þær. Barnaverndarnefnd getur bannað, ef henni sýnist ástæða til, að láta börn horfa á myndir, sem geta haft vond áhrif á þau.

IX. KAFLI

Samgöngur við skip.

54. gr.

Lögreglustjóra er heimilt, ef hann telur þess þörf, til þess að halda uppi velsæmi og góðri reglu, að banna samgöngur við erlend skip.

X. KAFLI

155

Almenn ákvæði um hreinlæti og þrifnað.

30. júní

55. gr.

Enginn má saurga eða á nokkurn hátt spilla neyzluvatni manna, hvort heldur er rennandi vatn í ám, lækjum eða lindum eða vatnsleiðslum eða í þróm eða brunnum.

Vatnsból skulu vera vel varin fyrir öllum óþrifnaði, og þess stranglega gætt, að skólpi eða öðru, er óþrifnaði veldur, sé eigi hellt þann veg, að runnið geti að þeim.

Fataþvottur eða önnur skarnhreinsun má ekki eiga sér stað svo nálægt brunnum að nokkur hætta sé á, að neyzluvatn saurgist af.

56. gr.

Stampa, opnar tunnur, föt eða önnur ílát með lifur, grút eða slori eða því um líku, má ekki láta standa á almannafæri, né hafa nokkuð rusl í ílátum, sem ódaun leggur af eða óþrifnaði veldur.

Safngryfjur og forir skulu vera þaktar, svo engan ódaun leggi af þeim og svo vel umgirtar, að engin hætta geti stafað af fyrir menn eða skepnur.

Skylt er að hafa salerni við hvert íbúðarhús innan kaupsins og á hverju býli í sveitum, enn fremur skal skylt að hafa þvaghús við hvert samkomuhús.

57. gr.

Bannað er að hella skólpi á götu eða almannafæri, ekki má heldur hella þar eða skilja eftir neitt það, er óþrifnaði veldur.

For, slor og annað þvílíkt, skal jafnan flytja í heldum ílátum eða vögnum um götur og alfaravegi, og skal sá, er á, eða sá, sem flytur, hreinsa upp, ef niður á götuna fer.

58. gr.

Skepnur má ekki slátra á eða við götu eða á almannafæri yfirleitt, heldur skal það gert að húsabaki eða innan girðingar, og skal þess vandlega gætt, að skepnur sjái ekki blóðvöllinn, og hann sé hreinsaður strax að slátrun lokinni.

Bannað er að láta hunda komast á blóðvöll, þegar slátrað er sauðfénaði. Brot gegn banni þessu er á ábyrgð hlutaðeigandi hús- eða landráðanda.

59. gr.

Við hvert slátruhús skulu vera nægilega mörg ílát undir innanmeið og þæmug fyrir komið, að öruggt sé, að hundar nái ekki til að éta úr þeim. Við heimaslátrun skal hafa á blóðvöllinum ílát með loki undir sullu og innanmeið. Að lokinni hverri slátrun skal annaðhvort brenna þessi sollnu líffæri eða grafa þau, minnst fullan metra niður í jörðu. Annars skulu slátruhússtjórar og aðrir, sem við slátrun fást, fara eftir fyrirskipunum héraðslækna og reglum þeim, er þeir kunna að setja um þessi efni.

60. gr.

Heilbrigðisnefndir hafa hver í sinum hreppi eftirlit með öllu því, sem að almennum þrifnaði lýtur. Fer um þetta efni eftir þeim heilbrigðissamþykktum, sem nú gilda fyrir einstaka hreppa sýslunnar, eða þeim heilbrigðissamþykktum, er síðar kunna að verða settar fyrir hreppa sýslunnar.

Viðaukaákvæði, er taka til Ólafsfjarðar-, Dalvíkur- og Hríseyjarkauptúns.

XI. KAFLI

Sérákvæði um umferðina innan kauptúnanna.

61. gr.

Stéttir meðfram götum skulu eingöngu ætlaðar gangandi mönnum. Þeir, sem fara um gangstéttir eða götur, skulu jafnan víkja til vinstri handar, en eru þó ekki skyldir til að víkja af gangstétt á akbraut, þó hún sé til vinstri. Við krossgötur skal, ef þörf gerist, sá bíða, sem er til vinstri handar.

62. gr.

Eigi má fleygja glerbrotum, steinum, nöglum, hálmi, ávaxtahýði, pappírsrusli eða öðru þess konar á almannaferi eða í opin göturæsi, né heldur skvetta þar skólpi eða öðru, er valdið getur hættu eða óþægindum fyrir vegfarendur. Bannað er að brista gólfábreiður, víðra sængurföt eða hengja þvott eða annað til þerris á götu, torg eða almannaferi.

63. gr.

Þegar hús eru byggð að nýju, eða eldri hús rifin og byggð upp að nokkru eða öllu leyti, skal eigandanum, ef húsið liggur við götu eða svæði, sem almenningur fer um, skylt að skýra lögreglustjóra frá, áður en verkið byrjar, og sanna fyrir honum heimild sína til verksins. Hann skal haga sér eftir þeim fyrirmælum, sem lögreglustjóri setur til að afstýra hættu, farartálmunum eða óþægindum fyrir vegfarendur. Verkfæri og verkefni má ekki leggja frá sér á almannaferi, nema þar sem lögreglustjóri leyfir, og má ekki liggja þar lengur en nauðsyn krefur. Mold, mól, leifar af verkefni og annað, sem af byggingunni stafar, skal eigandinn færa burtu, þegar húsgerðinni er svo langt komið eða verki því, sem unnið er að, að því verði við komið.

Nú brennur hús eða mannvirki, eða það er flutt í burtu, án þess að annað sé gert í staðinn, þá er eiganda eða umboðsmanni hans skylt að ganga svo frá rústunum, að ekki stafi hættu, óþrifnaður eða óprýði af.

64. gr.

Palla, stoðir og annan útbúnað við húsasmiðar eða önnur mannvirki, eða viðgerðir á þeim, skal gera nægilega traust. Heimilt er lögreglunni að gera ráðstafanir hér að lútandi. Lausir stigar, sem notaðir eru við aðgerðir á húsum, málun, gluggaþvott eða þess konar, skulu vera nægilega traustir.

65. gr.

Nú gengur kjallaragangrið út að stétt eða götu og lengra fram en húshlið, og skal þá vera traust handrið beggja megin við það. Auk þess getur lögreglustjóri krafizt, að kjallaraopið sé byrgt með hlemm eða hlera, frá því að dimmir að kvöldi og þar til birtir að morgni. Í kringum birtugrófir við stétt eða götu, skal setja handrið úr járn eða öðrum málni, eða nægilega sterkar járnrindur yfir, jafnhátt stéttinni eða götunni. Handrið samkv. þessari grein mega ekki vera lægri en 60 cm.

66. gr.

Bannað er að hafa þakjárn, eða parta af þakjárn, laust úti, og hafa eigendur ábyrgð á, að slíkt ekki fjúki öðrum til tjóns eða meiðsla. Sama gildir og um spýtnarusl og annað þess háttar, sem meiðslum eða skemmdum getur valdið, ef fýkur.

67. gr.

155

Báta eða aðra slíka hluti, sem tálmað geta umferðinni, má aldrei setja á vegi, sfræti eða annan alfaraveg eða svo nærri, að nokkur hluti þess gangi inn á veginn eða yfir hann, og getur hreppsnefnd og lögreglustjóri, eða hvort um sig, látið fara slíka muni burtu á kostnað umráðamanns, ef hann ekki gerir það sjálfur, eftir að hafa verið aðvaraður.

30. júní

68. gr.

Í fjöru má ekki skilja eftir eða kasta seglfestu, grjóti eða neinu öðru, er tjóni getur valdið skipum eða bátum, eða á nokkurn hátt hindrað umferð.

XII. KAFLI

Um umferð á götum kaptúnanna.

69. gr.

Það er stranglega bannað að ríða hraðar en hægt brokk á götum kaptúnanna.

70. gr.

Lausa hesta skal jafnan reka hægt og gætilega um götur kaptúnanna, og aldrei má siga hundum á skepnur nærri götu.

Með áburðarhesta má ekki hafa lengri viðdvöl á götunni en nauðsynlegt er til að taka ofan af þeim eða láta upp klyfjar.

Hestar í kaptúnunum, er þeir eru þar staddir, skulu ávallt hýstir um nætur á vetrum.

71. gr.

Með vagna og hesta skal fara svo nærri vegarbrún eða gangstétt til vinstri handar, sem auðið er. Um götuhorn skal ekið í kröppum boga, ef snúið er til vinstri handar, en í löngum boga, ef snúið er til hægri handar. Á götuhornum og gatnamótum er bannað að aka fram fyrir vagn eða hest, sem á undan fer. Sómuleiðis er bannað að nema staðar með hest eða vagn á gatnamótum eða fast við þau, eða nema staðar þar, sem hestur eða vagn heldur kyrru fyrir beint á móti, hinum megin á götunni.

72. gr.

Á almannafæri má ekki taka beizli af hesti, sem beitt er fyrir vagn eða annað ökutæki. Láti nokkur hest standa fyrir hlöðnum sleða, vagni eða undir klyfjum, lengur en brýn nauðsyn krefur, getur lögreglan látið taka hest frá vagni og undan klyfjum, og komið þeim til varðveizlu á kostnað þess, er flutningnum stýrir.

Hest má aldrei binda úti við í kaptúnunum, né láta þá standa í réttum í köldu veðri, eða óhæfilega lengi, að dómi lögreglunnar, þó að gott veður sé. Getur lögreglan tekið slíka hesta til varðveizlu á kostnað umráðamanns.

Ferðamenn með hesta, sem viðdvöl hafa í kaptúnunum, skulu tafarlaust koma hestum sínum í hús eða haga, eftir tilvisun lögreglunnar, nema þeir hafi leyfi til að geyma þá á túnlóðum einstakra manna.

XIII. KAFLI

Um skepnuhöld o. fl. í kaptúnunum.

73. gr.

Hænsni eða aðra alifugla má ekki hafa nema þeir séu í tryggilega afgirtu svæði á tímabilinu 10. maí til 30. september, svo að þeir ekki geti gert öðrum óskunda.

155

30. júní

Ef búpeningur smýgur eða stekkur fullgildar girðingar, skal sá, er fyrir tjóni verður, aðvara eiganda eða umráðamann slíks ágangspenings um að gæta hans. Ef ágangspeningur gengur þannig til skemmda á girt land oftast en tvisvar, þrátt fyrir aðvaranir til umráðamanns peningsins, má selja búpeninginn á opinberu uppboði og greiðist af uppboðsandvirðinu allur kostnaður og bætur fyrir tjóni, sem af ágangi hefur hlotizt, samkvæmt reikningi landráðanda, en verði ágreiningur um hann, skulu úttektarmenn meta tjónið.

Gildar skulu þær girðingar teljast, sem eru styrkhæfar samkvæmt reglum Búnaðarfélags Íslands að öllum frágangi. Ef ágreiningur ris um það, hvort girðing sé fullgild, skulu úttektarmenn viðkomandi hrepps meta hvort svo sé.

75. gr.

Enginn má láta hesta sína ganga lausa um götur kauptúnanna. Lausa hesta á flækingi um göturnar ber lögreglunni að handsama og ráðstafa á kostnað eiganda.

76. gr.

Naut, sem farið er með um göturnar, skulu ætíð leidd í nægilega traustu bandi, og minnsta kosti tveir menn fylgja hverju nauti, ársgömlu eða eldra. Ekki mega naut standa úti á götu eða stræti gæzlulaus. Naut hálfis árs eða eldri mega alls ekki ganga saman við kýr kauptúnsins.

77. gr.

Enginn maður má siga hundum á annan mann eða láta fyrirfarast að aftra því, ef hann verður var við, að hundur ræðst á mann, ef honum er það unnt, án þess að stofna sér í háska. Hundar, sem ráðast á menn eða elta skepnur eru réttdræpir. Hundar mega ekki vera lausir um nætur svo nokkru ónæði valdi íbúum kauptúnanna. Flækningshunda, sem ekki eru í eign eða umsjá neins manns, getur lögreglan látið handsama og auglýsa. Gefi enginn sig fram innan þriggja sólarhringa og borgi áfallinn kostnað, skal lóga slíkum hundum, ef enginn vill taka þá að sér. Í Hríseyjarkauptúni er hundahald bannað.

78. gr.

Skylt er öllum að hlýða fyrirmælum hreppsnefndar um hagbeit í landi kauptúnanna, bæði hvernig hagbeit skuli hagað og gjöldum fyrir hana. Á slíkum gjöldum er lögtaksréttur.

79. gr.

Um sauðfjárrekstra og hrossarekstra, sem koma til kauptúnanna til útflutnings eða til slátrunar, gerir lögreglustjóri þær fyrirskipanir sem nauðsynlegar þykja til að afstýra farartálma eða hættu fyrir börn og aðra vegfarendur.

XIV. KAFLI

Um eftirlit með börnum í kauptúnunum.

80. gr.

Foreldrum og öðrum hlutaðeigendum er skylt að annast um, að tilhlýðilegt eftirlit sé haft með óstálpuðum börnum, sem eru á þeirra vegum, þegar þau eru á almannafæri.

Börn yngri en 12 ára mega ekki vera á almannafæri síðar en kl. 8 á kvöldin á tímabilinu frá 1. okt. til 1. marz, ekki seinna en kl. 9 frá 1. marz til 30. apríl og ekki seinna en kl. 10 frá 1. maí til 30. september, nema þau séu í fylgd með fullorðnum.

Lögreglan getur bannað börnum, sem ekki ganga þar til vinnu né eiga erindi, að vera á bryggjum kaupþúnanna. 155

Á dansleikjum mega börn innan 14 ára ekki vera lengur en til kl. 12 að kvöldi. 30. júní
Barnaverndarnefndum er skylt að vera lögreglunni til aðstoðar við að sjá um að ákvæðum þessum sé hlýtt.

XV. KAFLI

Um almennt hreinlæti í kaupþúnunum.

81. gr.

Á almannafæri má ekki kasta hræjum, slógi, ösku, sorpi, skólpi eða öðrum óhreinindum. Allt slíkt, svo sem innnyfli úr skepnum, sem eigi eru notuð, skal láta í gryfjur þær, sem mykja og annar áburður er látinn í.

Skyldur er hver húsráðandi, við götur bæjarins, að sjá um, að haldið sé hreinum portum og annarri óbyggðri lóð kringum hús hans. Enginn má fleygja sorpi eða öðrum óhreinindum inn á lóð annars manns, eða orsaka að slíkt berist á lóðina.

Hey, mó eða áburð eða annað þess konar, sem slæðist eða hrynur af flutningi á göturnar, skal sá, er flutningnum ræður, skyldur að hreinsa samdægurs.

Nú eru settar gryfjur eða safnkassar á ýmsum stöðum í kaupþúnunum, og eru menn þá skyldir til, ef hreppsnefnd ákveður svo, að setja slor eða annan fiskúrgang í safngryfjur eða safnkassa þessa, ef þeir eigi nota það sjálfir.

82. gr.

Áburð og annað slíkt, sem óþef leggur af, má aðeins flytja um göturnar í lokuðum vögnum, vel þéttum. Má eigi fylla þá svo, að úr þeir hrynji, meðan á flutningi stendur.

83. gr.

Sorphauga, áburðarhauga, salerni, forir eða því um líkt, má ekki hafa í nánd við götur, stræti eða svæði, sem almenningur fer um, nema í gryfjum nægilega bygðum, og skal þá hafa til þess leyfi heilbrigðisnefndar.

84. gr.

Á húshliðum eða göflum, sem vita að götu, strætum eða torgum, má ekki hengja á nagla eða festa á annan hátt neins konar fiskiföng eða annað, sem óþrifnaður er að eða óþefur, og ekki má heldur hafa fisktrönur á almannafæri.

85. gr.

Í opin ræsi má ekki kasta neinu því, sem óhollustu getur valdið eða stíflað rennurnar.

155
30. júní

ÞRIÐJI ÞÁTTUR
Almenn ákvæði.

XVI. KAFLI

Um staðgildi samþykktarinnar og hvernig henni skuli beitt.

86. gr.

Samþykkt þessi gildir fyrir lögsagnarumdæmi Eyjafjarðarsýslu. Þó gilda ákvæði II. þáttur aðeins um Ólafsfjarðar-, Dalvíkur- og Hríseyjarkauptún.

87. gr.

Hreppstjórar skulu, hver í sínum hreppi, hafa gætur á að fyrirmælum samþykktar þessarar sé hlýtt, og ástunda að koma í veg fyrir brot á henni.

Komist hreppstjóri að því, að brot sé framið, skal hann jafnskjótt kynna sér málavöxtu og senda lögreglustjóra skýrslu um málið án tafar.

XVII. KAFLI

Um hegningarákvæði, kostnað o. fl.

88. gr.

Með mál, sem risa út af brotum á samþykkt þessari, skal farið sem almenn lögreglumál.

89. gr.

Brot gegn samþykkt þessari varða sektum allt að 1000 krónum, ef ekki liggur við þyngrí refsing að lögum.

Hagnaður sá, er sökudólgur kann að hafa haft að broti sínu og enginn einstakur maður á tilkall til, skal upptækur ger og renna, auk sekta, í sveitarsjóð þess hrepps, þar sem brotið er framið. Nú hefur maður drýgt brot í fleirum en einum hreppi, sem refsað er fyrir í sama máli, og rennur þá sekt hans og upptækur hagnaður í sýslusjóð.

90. gr.

Ef einhver lætur það ógert, sem er skylda hans samkvæmt samþykkt þessari eða fyrirskipunum lögreglustjóra samkvæmt henni, getur lögreglustjóri látið framkvæma það. Kostnað við þetta og kostnað, sem leiðir af þeim ráðstöfunum, sem lögreglustjóri gerir, eða lætur gera til að hindra brot gegn samþykktinni, greiðir sveitarsjóður þess hrepps, þar sem ráðstöfunin er framkvæmd, en skyldur er hinn saki að endurgreiða kostnaðinn að fullu.

91. gr.

Kostnaður, sem leiðir af samþykkt þessari, og ekki verður krafizt af einstökum mönnum, greiðist úr sveitarsjóði þess hrepps, þar sem til hefur verið kostnað.

Leiði kostnað af ráðstöfun, er varða lögsagnarumdæmið í heild, greiðist hann úr sýslusjóði.

92. gr.

Með samþykkt þessari er úr gildi numin lögreglusamþykkt fyrir Ólafsfjarðarkauptún.

Lögreglusamþykkt þessi staðfestist hér með samkvæmt lögum nr. 109 frá 8. maí 1935, um lögreglusamþykktir utan kaupstaðanna, til þess að öðlast gildi þegar í stað og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í dómsmálaráðuneytinu, 30. júní 1943.

Einar Arnórsson.

Gústav A. Jónasson.

LÖGREGLUSAMÞYKKT

fyrir Norður-Múlasýslu.

FYRSTI ÞÁTTUR

Ákvæði, er taka til bæði kaптúna og sveita.

I. KAFLI

Um velsæmi og hegðun.

1. gr.

Á almannafæri mega uppþot og óspektir ekki eiga sér stað. Ekki mega menn safnast saman á almannafæri, svo að til tálma sé fyrir umferðina.

Þegar talað er um almannafæri í samþykkt þessari, er átt við götur, vegi og svæði, sem almenningur fer um, eða ætluð eru til almennings afnota, svo sem leikvelli, torg, bryggjur, bólvirki, svo og um veitingastaði, afgreiðslustaði bifreiða o. þ. h. Um samkomuhús, brýr, skeiðvelli og fjárréttir, gilda ákvæði samþykktar þessarar um almannafæri, eftir því sem við á.

2. gr.

Þegar fjölmenni safnast saman á almannafæri, þar á meðal við dyr kirkna, söluhúða, samkomuhúsa eða annars staðar, þar sem almenningur kemur saman, skulu menn haga sér eftir þeim fyrirmælum, sem lögreglan setur til þess að varðveita góða reglu.

3. gr.

Á almannafæri má ekki fljúgast á, æpa, blístra, syngja hátt, eða hafa í frammi neinn hávaða eða ofsalegt eða móðgandi athæfi, sem raskar allsherjarreglu eða ónáðar vegfarendur, eða þá, sem húa í nágrenninu.

4. gr.

Bannað er að hafast að, að óþörfu, nokkuð það, sem raskar næturró manna, og enginn má að ástæðulausu berja á dyr eða glugga, hringja dyrabjöllum eða aðhafast neitt það, sem ónáðar eða móðgar húsbúendur.

5. gr.

Á fjölförnum götum og vegum eða þar, sem hætta getur stafað af, má ekki hafa leiki um hönd, ekki gera rennibrautir, renna sér á skautum eða sleðum, eða hafa um hönd, aðrar skemmtanir, sem hindra umferðina. Sömuleiðis er bannað að hanga utan í vögnum, sleðum, reiðhjólum eða bifreiðum, sem eru á ferð um götur eða vegi, eða festa við þá sleða, handvagna eða annað, sem til óþæginda getur orðið.